

© Ventil 15(2009)3. Tiskano v Sloveniji. Vse pravice pridržane.
 © Ventil 15(2009)3. Printed in Slovenia. All rights reserved.

Impresum

Internet:
<http://www.fs.uni-lj.si/ventil/>

e-mail:
ventil@fs.uni-lj.si

ISSN 1318-7279
 UDK 62-82 + 62-85 + 62-31-33 + 681.523 (497.12)

VENTIL – revija za fluidno tehniko, avtomatizacijo in mehatroniko
 – Journal for Fluid Power, Automation and Mechatronics

Letnik	15	Volume
Letnica	2009	Year
Številka	3	Number

Revija je skupno glasilo Slovenskega društva za fluidno tehniko in Fluidne tehnike pri Združenju kovinske industrije Gospodarske zbornice Slovenije. Izhaja šestkrat letno.

Ustanovitelj:
 SDFt in GZS – ZKI-FT

Izdajatelj:
 Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo

Glavni in odgovorni urednik:
 prof. dr. Janez TUŠEK

Pomočnik urednika:
 mag. Anton STUŠEK

Tehnični urednik:
 Roman PUTRIH

Znanstveno-strokovni svet:
 doc. dr. Maja ATANASIJEVIČ-KUNC, FE Ljubljana
 izr. prof. dr. Ivan BAJSIČ, FS Ljubljana
 doc. dr. Andrej BOMBAC, FS Ljubljana
 izr. prof. dr. Peter BUTALA, FS Ljubljana
 prof. dr. Aleksander CZINKI, Fachhochschule
 Aschaffenburg, ZR Nemčija
 doc. dr. Edvard DETIČEK, FS Maribor
 izr. prof. dr. Janez DIACI, FS Ljubljana
 prof. dr. Jože DUHOVNIK, FS Ljubljana
 doc. dr. Niko HERAKOVIČ, FS Ljubljana
 mag. Franc JEROMEN, GZS – ZKI-FT
 doc. dr. Roman KAMNIK, FE Ljubljana
 prof. dr. Peter KOPACEK, TU Dunaj, Avstrija
 mag. Milan KOPAC, KLADIVAR Žiri
 doc. dr. Darko LOVREC, FS Maribor
 izr. prof. dr. Santiago T. PUENTE MÉNDEZ, University of
 Alicante, Španija
 prof. dr. Hubertus MURRENHOFF, RWTH Aachen,
 ZR Nemčija
 prof. dr. Takayoshi MUTO, Gifu University, Japonska
 prof. dr. Gajko NIKOLIĆ, Univerza v Zagrebu, Hrvaška
 izr. prof. dr. Dragica NOE, FS Ljubljana
 doc. dr. Jože PEZDIRNIK, FS Ljubljana
 Martin PIVK, univ. dipl. inž., Šola za strojništvo,
 Škofja Loka
 izr. prof. dr. Alojz SLUGA, FS Ljubljana
 prof. dr. Brane ŠIROK, FS Ljubljana
 prof. dr. Janez TUŠEK, FS Ljubljana
 prof. dr. Hironao YAMADA, Gifu University, Japonska

Oblikovanje naslovnice:
 Miloš NAROBÉ

Oblikovanje oglasov:
 Barbara KODRÚN

Lektoriranje:
 Marjeta HUMAR, prof.; Paul McGuinness

Računalniška obdelava in grafična priprava za tisk:
 LITTERA PICTA, d. o. o., Ljubljana

Tisk:
 LITTERA PICTA, d. o. o., Ljubljana

Marketing in distribucija:
 Roman PUTRIH

Naslov izdajatelja in uredništva:
 UL, Fakulteta za strojništvo – Uredništvo revije VENTIL
 Aškerčeva 6, POB 394, 1000 Ljubljana
 Telefon: + (0) 1 4771-704, faks: + (0) 1 2518-567 in
 + (0) 1 4771-772

Naklada:
 2 000 izvodov

Cena:
 4,00 EUR – letna naročnina 24,00 EUR

Revijo sofinancira Javna agencija za knjigo Republike
 Slovenije (JAKRS)

Revija Ventil je indeksirana v podatkovni bazi INSPEC.

Na podlagi 25. člena Zakona o davku na dodano
 vrednost spada revija med izdelke, za katere se plačuje
 8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

Družbeni denar za raziskave in izobraževanje

Minister za znanost, visoko šolstvo in tehnologijo, minister za šolstvo in šport ter drugi ministri sedanje vlade stalno ponavljajo, da bodo povečali sredstva za znanost, raziskave in predvsem za tehnološki razvoj in da ga za izobraževanje v nobenem primeru ne bodo zmanjševali. Celo več, minister za znanost, visoko šolstvo in tehnologijo je napovedal, da se bodo sredstva za tehnološki razvoj že v tem letu povečala za skoraj 70 %. To je ogromno in nepričakovano povečanje. Uspešnega »gospodarja« v širšem pomenu besede pri taki napovedi takoj spreleti vprašanje: ali bo denar res koristen in optimalno uporabljen? Ali so vsi, ki denar delijo, ki ga porabljajo, in tisti, ki porabo kontrolirajo, sposobni opraviti tako drastično povečan obseg dela?

Prav te dni smo iz sredstev javnega obveščanja slišali, da bodo študentje, ki v Sloveniji študirajo po »bolonjskem« programu, imeli pravico do enoletnega absolventskega statusa po prvi in po drugi stopnji. To pomeni, da bodo slovenski izobraženci študirali od 33 pa celo do 40 % dalj časa kot njihovi kolegi v drugih državah in da bo morala slovenska družba za študirajočo mladino v primerjavi z drugimi v evropskem prostoru prispevati od 20 do 33 % več sredstev, kot prispevajo druge države za enako populacijo in za enako stopnjo izobraževanja.

Vprašanja, ki se pri tem pojavijo, so: ali ta družba vsa prej naštetega vlaganja denarnih sredstev zmora ali ne, kje in kdaj se bodo ta vlaganja poznala ter kdaj in v kakšnem obsegu se bodo ta sredstva vrnila nazaj v državno blagajno? Naslednje vprašanje je: kakšen bo izkoristek vloženih sredstev?

Če se ozremo nekoliko nazaj v preteklost, potem hitro ugotovimo, da v celotni zgodovini človeštva, ne glede na čas in kraj, na barvo oblasti v določeni državi, politični režim ali narodnost ljudi, sredstva, vložena v izobraževanje širših množic, še nikoli niso bila slabo naložena. Podobno velja za sredstva, ki so v novejšem času vložena v znanost in tehnološki razvoj. Tiste države in družbe, ki so vlagale v izobraževanje ljudi, so se razvijale, tiste, ki tega niso počele, so pač zaostale. V zgodovini pa tudi v sedanjem času lahko v različnih državah najdemo številne dobre in slabe primere izobraževanja in razvoja družbe.

Toda prav gotovo je neke meje. Ali je možno, da bodo povečana sredstva v razvoj v takšnem obsegu, kot je navedeno zgoraj, res optimalno porabljena. Iz razvitega sveta je znano, da podjetje ne sme rasti za več kot 10 % letno, ker je nevarnost, da se »prekuri«. Preprosto povedano: vsi zaposleni v podjetju, od vratarja in snažilke pa do vodstva, večje rasti kot 10 % na leto ne morejo prenesti. Ali ne velja nekaj podobnega tudi za celotno družbo in državo ter za posamezne institucije v njej? Tako veliko povečanje sredstev za tehnološki razvoj je vsekakor koristno, toda ali bodo tisti, ki skrbijo za javne razpise, ki odobravajo razdelitev denarja, tisti, ki ga porabljajo, in tisti, ki kontrolirajo porabljenih sredstev, zmogli svoje aktivnosti povečati za 70 %. Vedno je nevarnost, da v takšni verigi povezanih oseb, ki so med seboj odvisne, nekdo neke odpove, kar vodi do neoptimalnega delovanja.

Drug problem je izobraževanje po srednji šoli. Število šolajoče mladine se je v zadnjih letih tako hitro povečevalo, da nastopi vprašanje, ali so vsi tisti, ki so bili odgovorni za izobraževanje, zmogli ta povečani obseg dela. Ali se je s kvantiteto povečevala tudi kvaliteta? Na področju izobraževanja, na visokošolskem in višješolskem področju, je odgovor na prejšnje vprašanje negativen. Za to trditev nimamo prav trdnih dokazov, ker teh ugotovitev nihče ne spremlja in ne preverja. Toda splošno večinsko mnenje je, da so sedanji študijski programi mnogo manj zahtevni, kot so bili tisti pred desetletji. Ali je sploh mogoče tako hitro in kvalitetno usposobiti tako veliko število visokošolskih učiteljev, kot jih potrebujejo nastajajoče univerze in visoke ter višje šole pri nas?

Na koncu lahko zapišemo, da je zelo koristno, da se povečujejo sredstva, namenjena za raziskave in tehnološki razvoj – podobno velja tudi, da se povečujejo sredstva za izobraževanje. Pri tem pa je treba imeti razumno mejo in vsak preskok v enem letu za več kot 10 % v eno ali drugo smer vsekakor ni najbolj optimalen.

Janez Tušek